

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Falsk känsla av konsensus

Rapeli, Lauri

Published in:
Västra Nyland

Published: 06/05/2022

Document Version
Final published version

Document License
Publisher rights policy

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Rapeli, L. (2022). Falsk känsla av konsensus. *Västra Nyland*, 22. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2022091258285>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Falsk känsla av konsensus

En stor majoritet av befolkningen i västliga demokratier har varit uppriktigt chockade över det Ryska anfallskriget i Ukraina. Då FN i mars röstade om att fördöma Rysslands aggression mot Ukraina, stödde 141 länder förslaget, medan Ryssland och fyra andra länder röstade emot och 35 avstod från att rösta. Men, som bland annat Alexander Stubb nyligen har påpekat, är världen långt ifrån av samma åsikt i den här saken. Över hälften av världens människor bor i länder som inte var beredda att rösta mot Ryssland.

I vår liberaldemokratiska välfärdsbubbla har vi inte riktigt koll på hur mycket förståelse för Ryssland det egentligen finns i världen. Det är svårt för oss att föreställa efter alla de grymheter som den Ryska armén har utsatt den ukrainska civilbefolkningen för, att det skulle finnas sympati för någon annan än Ukraina. Ändå finns det många länder, främst i Sydamerika, Afrika och Asien, där ledarna och stora delar av befolkningen anser att Ryssland, helt berättigat, reagerar på NATOs expansion.

För många i Sydamerika och Afrika känns de europeiska reaktionerna på Rysslands aggression främst som skenheliga. Utifrån den koloniala historiens erfarenheter verkar det knappast helt ärligt då européer nu försvarar Ukrainas självbestämmanderätt och territorial integritet. De ser Europa som den kontinent som alltid har nedtryckt och exploaterat andra länder, inte som en försvarare av frihet. Dessutom är det samma länder i de fattiga delarna av världen som nu förstår att de snart kommer att drabbas värre än de rika länderna av stigande priser och livsmedelsbrist. Förutom kolonialismen, har de fått se hur de rika länderna ofta utlokaliserar sina miljöproblem i den tredje världen och dessutom är den ojämna distribueringen av Corona vaccinationer i färskt minne. Varför skulle kriget i Ukraina vara annorlunda?

Det är klart att för många länder beror reaktionen på Rysslands aggression först och främst på de nationella intressen. Även om man gärna skulle aktivt stöda Ukraina, kör energibehovet och de ekonomiska fördelarna av fortsatt samarbete med Ryssland förbi de icke-materiella värderingarna. Men just därför har reaktionen från västvärlden egentligen varit ganska modig. Västvärlden har agerat trots att det kostar. Det är ovanligt för demokratiska regimer, som överlever endast genom att behålla väljarnas stöd. Att väljarna också stöder sanktionerna mot Ryssland, betyder att det finns stöd för demokrati, även om det kostar.

Själv vill jag tänka så att kriget har synliggjort skillnaden mellan demokrati och totalitarism. Man kan demonstrera mot kriget både i Ryssland och i Finland (eller i vilket annat demokratiskt land som helst), men det är bara i Ryssland som man riskerar upp till femton år i fängelse. För många i västliga demokratier, var den här skillnaden abstrakt och hypotetisk ännu före slutet av februari. Nu försvarar Ukraina den också för vår del.

Lauri Rapeli

Forskningschef vid Åbo Akademi